

KESKNÄDAL

Hind 0,58 €

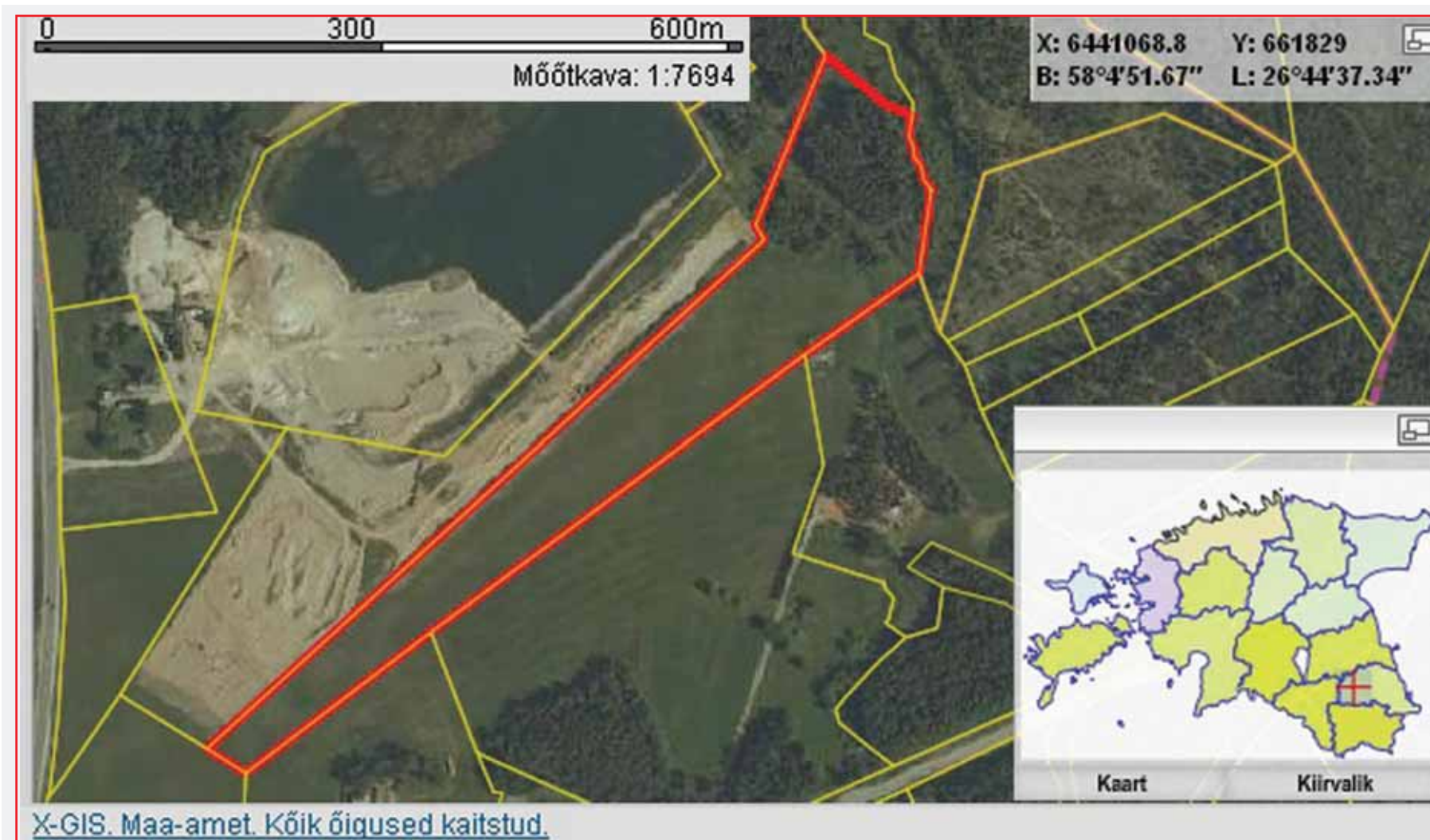
ISSN 1406-9083

Nr 41 (770) 26. oktoober 2011

RAHVA POLIITIKALEHT

President eksis majandushuvide deklaratsiooni täites 5 aastat järjest

KÜSIMUS: Viis aastat järjest on president Ilvese deklaratsioonis numbri järgi **Ärma** kinnistuks Põlvamaal asuv 6,5-hektariline põllu- ja metsamaa (tähistatud punaste joontega), kus pole ühtki ehitist.

Toomas Hendrik Ilves on esitanud 5 korda järjest vigaste andmetega majandushuvide deklaratsiooni. Viljandimaal asuva talu asemel on ta kuulutanud enda omandiks Põlvamaal Valgjärve vallas asuva 12 korda väiksema Mäepalu talu. Viga pole siiani keegi märkanud ega seda parandanud.

Riigi Teataja

lisis ilmus 28. juunil 2011 Riigikogu korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjoni teadaanne riigi kõrgemate ametnike majandushuvide deklaratsioonidest. Seadusega on määratud ametikohad, mille palgaga kaasneb kohustus avalikustada isikule kuuluv või kaasomandis olev vara ja võetud kohustused, et vältida huvide konflikti ja korruptsiooni.

Kümme aastat tagasi

märkis toona välisminister olnud Toomas Hendrik Ilves oma majandushuvide deklaratsioonis ära Viljandi maakonnas asuva talu ning pangalt võetud 173 tuhande kroonise laenu. Tema sissetulek oli tookord 5,5-kordne Eesti keskmine palk (29 150 krooni).

Viis aastat tagasi

täitis presidendiks tõusnud Ilves taaskord majandushuvide deklaratsiooni ja kirjutas nüüd välja ka talu nime *Ärma* ning lisas taaskord kinnistu numbri, nagu nõuab seadus. Vahepeal oli riikliku Kinnistusraamatu registris olev 4-kohaline number muutunud pikemaks ja koosnes nüüd 6 numbrist. Riigi Teatajast võime lugeda, et presidendile kuulub *Ärma* talu Viljandi maakonnas ja selle registrinumbri lõpp on 038. Kui sisestada see number Kinnistusraamatusse, tuleb vastuseks hoopis Põlvamaal Valgjärve vallas asuv Mäepalu talu, mis on pindalalt 12 korda väiksem kui eeldatav *Ärma* talu. Kui otsida Kinnistusraamatust *Ärma* talu, siis saame tulemuseks Tartumaal Pulli külas asuva *Ärma* talu. Nimi

Ärma sisaldub kinnistuaadressis 109 korda ja seda kohtab 11 maakonnas, välja arvatud Hiiu- maa, Ida-Virumaa, Võrumaa ja Põlvamaa. Saaremaal on lausa 54 *Ärma*t, Viljandimaal on neid kaheksa: Abja, Karksi, Suure-Jaani, Viiratsi ja Tarvaste val- las.

Isikukoodi järgi

on maksumaksja poolt ülal peetavaks objektiks Ilvesele kuuluv Viljandimaal Abja val- las asuv Erma kinnistu, mille registrinumbri lõpp on 039.

Tallinna linnapeale määrati ühel korral unustamise eest rahaline trahv, Kadriorus on viga korratud viis aastat järjest.

Majandushuvide deklaratsiooni muudab naljaks asjaolu, et samas vallas on ka *Ärma*- nimeline kinnistu, mis asub

nime järgi erinevas külas ja mille registrinumber on suurusjärgu pikem. Ainus ühisosa *Erma* ja *Ärma* vahel on numbrite 1 ja 3 sisaldumine registrinumbri- s.

Ainult ühe tähe ja ühe numbri

muutmisele oleme saanud majanduslike huvide deklaratsiooni, mis tõeselt ei kajasta Toomas Hendrik Ilvese varanduslikku olukorda. Kas seda käsitleda parandamist vääriva näpuveana või teadliku valeandmete esitamise, jäägu Riigikogu korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjoni otsustada. Tallinna linnapeale määrati ühekordse unustamise eest rahaträhv, Kadriorus on viga korratud viis aastat järjest.

Saame näha, kas Eestis koheldakse poliitikuid võrdselt. Riigikoguliige Andrei Korobeinik (REF) pidi komisjoni kirja nr. 3.1-3/1188 järel oma majandushuvide deklaratsiooni parandama, sest oli 1 111 586 euro võrra vähendanud talle kuulu-

vate osakute ja väärtpaberite väärtust.

Kui Indrek Tarand

süüdistas ETV presidendikandidaatide-debati saates Ilvest maksumaksja rahade kulutamises *Ärma* talule, siis tegelikult oligi õigus seda eitanud

Majanduskriis ilmselgelt pole tippametnike palka mõjutanud, erinevalt Maksuameti avalikustatud tuludeklaratsioonidest.

Ilvesel, sest ametlikult kuulub temale hoopiski Erma kinnistu. Viimase kümne aastaga on Ilvese võlakohustused kasvanud 48 korda ja ulatusid 2010. aastal 8,42 miljoni kroonini. Eesti kuulsaim uustalunik Ilves teenis 2007. aastal 7-kordse Eesti keskmise palga ehk 71 484 krooni kuus, mis 2008. ja 2009.

aastal ulatus lausa 85 890 kroonini. Käesoleval aastal maksame talle ainult natukene vähem – 5050 eurot või 78 985 krooni kuus.

Majanduskriis

ilmselgelt pole tippametnike palka mõjutanud, erinevalt Maksuameti avalikustatud tuludeklaratsioonidest, mille järgi möödunud aasta keskmine palk oli 9940 krooni või natuke kõrgem kui 2006. aastal. Palgastatistika erinevuse kohta vaata siinkirjutajalt ka 28. septembri Kesknädalast „Ansi- naeris välja Eesti ametnike andmed“ või www.kesknadal.ee veebilehelt.

Virgo Kruve kolumnist, MTÜ Eurosaadik

Allikad: Kinnistusraamat ja majandushuvide deklaratsioonid Riigi Teatajast

Toimetusel: Samal teemal kirjutas autor ka 22. oktoobri Öhtulehes.

Juhtkiri

Mida teha õpetajate palgaga?

AADU MUST
professor, Riigikogu liige

Riigijuhtide kõige lihtsam vastus on: õpetajad, me küll hindame teie tööd, kuid riigil raha ei ole ja palka tõsta ei saa! Sellist selgitust on haridustöötajad ja päästetöötajad ning ka meditsiiniõed pidanud kaua kuulma. Kuid kaua sa kannatad – niikaua, kuniks jõuad olukorda, kus töötasu ei kata enam isegi eluasemekulusid? Kes vastutab selle eest, et riigieelarves puuduvad vahendid juba aastaid külmutatud palga tõstmiseks? See on olnud valitsuse poliitiline valik – üliliberaalse “õhukese riigi” poliitika.

Riigis, kus valitsuse poliitika lipukirjaks on seatud jõukama elanikkonnaosa võimalikult madal maksukoormus, ning „õhukese riigi“ poliitikaga on paratamatult ette määratud, et haridusele, kultuurile, sotsiaalhoolekandele ja elanike turvalisuse tagamisele raha lihtsalt ei jätku. Nende jaoks, kellele see „õhukese riigi“ poliitika meeldib, probleeme ju ei ole – kokkuhoitud maksudest tuleb piisavalt tulu, et osta oma lastele kvaliteetset haridusteenust, nautida tippkultuuri kus tahes paigas, maksta oma vanematele head pensioni ning sisse osta turvateenust. Mõelgem selle peale. Võib-olla on siiski parem lahendus muuta senist poliitikat? Küsimus on riigijuhtide prioriteetides.

Eesti praegune valitsus armastab Euroopa statistikast otsida ja leida selliseid näitajaid, mis teevad meid ilusateks ja headeks. Hariduse rahastamisest meil väga ei räägita. Eesti on OECD 34 riigi võrdluses selgelt viie viimase hulgas. On veel üks asi, mida Eesti juhid ei tohi unustada. Euroopa keskmised meid ei aita, meie jaoks on seda vähe. Kui me elaksime Euroopa keskmiste järgi, siis poleks iseseisvat Eesti riiki olemaski. Meie riigi sünd ja püsimine oli ja on paljudegi jaoks „statistiline hälve“, mis suures osas on tingitud just meie rahva hariduse-usust, visadest püüdlustest ja tänu sellele kätte võidetud haridustasemest, millest piisaski oma riigi rajamiseks.

Tänases Eestis on mõni tegelane üritanud tõestada, et õpetajaamet eeldab missioonitunnet ning tööd tuleb teha patriotismist. Õigupoolest ongi paljud õpetajad seda teinud. Nad on kaua kannatanud ega pole pidanud õigeks avalikult midagi enda jaoks nõuda. Kuid ega seda missioonitunnet leivale ei määri. Juba aastaid madalal püsinud palk on inflatsiooni survele jäänud piskuks, mille tagajärjel ei kata vahel ka elamiskulusid.

Lisaks Eesti keskmisest madalamale palgale tuleb õpetajatel tihti 35 tunni asemel, mis lepingus kirjas, töötada 50 tundi nädalas. Suure koormuse ja madala palga tõttu ei ole ega saagi midagi muutmata õpetajaamet populaarseks. Nii oligi käesoleva õppeaasta alguseks koolides puudu 135 õpetajat. Probleem kandub ühiskonda edasi tulevikus, kui õpilastel on jäänud lüngad õppetöös. Loomulikult ei pruugi õpetajate puudus hetkel ühiskonnas selliselt väljenduda, aga mis saab siis, kui praegused koolikäijad oma haridustee lõpetavad? Praegused lüngad hariduses väljenduvad viie, kümne või kahekümne aasta pärast ühiskonna suurte sotsiaalsete probleemidena. Arvestades kõiki asjaolusid ei saa me leppida haridusministri väidete, et raha lihtsalt pole – et “paneme poe kinni”. Vajame kava, kuidas olukorda lahendada. Rahalisi vahendeid tuleb üritada leida riigieelarve arutelude käigus. Pole olemas lahendamatu probleeme, küsimus on asjade seadmises tähtsuse järjekorda. Riigi jaoks on haridus tähtis – koputan siin kolleegide südametunnistusele. Tasub mõelda ka sellele, millisel tasemel on õpetajate palgad mujal Euroopas. Veelgi enam tasub mõelda sellele, mida üldse tähendab hariduse väärtustamine ühiskonnas. Kas pole mitte just õpetaja palk esmaseks mõõdupuuks sellest, kuidas riik väärtustab hariduse andmist ja omandamist? Ja veel – kas ikka üks väikeriik suudab tänases karmis maailmas ka reaalselt iseseisvana ellu jääda, kui tema rahval ei ole head haridust? Võib-olla tuleks alustada püüdlusest jõuda viie harituma riigi hulka Euroopas? Minu arvates tuleks meil kõigil koos selles suunas tõsiselt mõelda.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
6 274 573

Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Stalnuhhin: riigist oleks tark alustada enda ravimisega

Riigikogu keskerakondlane Mihhail Stalnuhhin (pildil) rõhutas riigikontrolöri aruannet kommenteerides, et Eesti riik on justkui haige patsient, kelle haiguse diagnoosis riigikontrol, ning koalitsioonist sõltub, kas ravi aitab või mitte.

“Mul on hea meel, et riigikontrol on valinud tee rääkida probleemidest ausalt ja keerutamata. Riik on haige ja sümptomid räägivad iseenda eest – õigusaktide mõju reaalsele elule hinnatakse vähe ning pealiskaudselt. Nii näiteks garanteeriti hiljuti siinsamas saalis 2 miljardi euro saatus ilma ühegi analüüsita,” rääkis Stalnuhhin. Tema sõnul on patsiendil kaks võimalust – kas alustada ravi ja saada terveks või minna oma haigusega hauda. “Koalitsioon kas peab riigikontrolli raportit arvesse võtma või tegema näo, et midagi pole juhtunud. Minu meelest

oleks targem alustada ravi ehk tegelda probleemidega.”

Stalnuhhin esines 19. oktoobri ETV „Foorumis“, kus ta, säilitades tasakaalukat hoiakut kogu saate vältel, ei soovinud vaatata ega koalitsioonipoliitikutele iga hinna eest meeldida – et mine tea, äkki võetakse valitsusse. Stalnuhhin kõneles saates vaid sellest, mis oluline ja tõene. Ta juhtis tähelepanu sellele, et õpilaste arv Eestis on peagi väiksem kui aastal 1948 ehk pärast sõda, küüditamist ja põgenemislainet. Kesknädala hinnangul on paremvalitsemise ajal toimunud vaikne sõda terve eesti rahva vastu. Kuigi ühtegi ultimaatumit pole selle aja jooksul esitatud ja kellegi suunas konkreetselt tankitoru suunatud, on varjatud laastamistöö olnud vägev. Just neist ränkadest tagajärgedest riigikontrolöri hiljutine aru-

anne kõneleski.

Boroditš pärib aru Tallinna Sadama kahtlase hoonestusõiguse kohta

Riigikogu keskerakondlased esitasid majandus- ja kommunikatsiooniministrile Juhan Partsile arupärimise Tallinna Sadama uue konteineriterminali hoonestusõiguse kohta.

„Tallinna Sadam on mingi protseduuri alusel, mida ei saa pidada ei konkursiks, ei riigihankeks ega mõneks muuks äratuntavate tunnustega seaduslikuks protsessiks, otsustanud anda 50 aastaks hoonestusõiguse uue konteineriterminali rajamiseks tundmatule, mõni kuu tagasi Eestis registreeritud riuliettevõttele, mille tundmatud osanikud paiknevad Küprosel ja Briti Neitsisaartel,“ selgitas Denis Boroditš (pildil). Tema sõnul puudub riigil ülevalde, kellele uue terminali opereerimise õigus anti. Terminal on suures osas rajatud Euroopa Liidu ühtekuuluvusfondi toetusega.

„Lisaks väga tõsistele kahtlustele langetatud otsuste seaduslikkuse suhtes on see juhtum tõstatanud küsimuse ka Tallinna Sadama tegevuse eesmärkidest, milleks peab olema riigi poolt üle antud varade optimaalne kasutamine ja kasumi teenimine.“

Keskerakond soovib ministrilt selgitust kahtlaste ettevõtmiste kohta, mis võivad riigile kahju tekitada.

„Muidugi oleks Eesti majandusele kasulik, kui uus operaator tooks meie sadamasse täiendavad kaubavood, kuid tegelikult suunab näiteks Venemaa oma kaubavoo üha enam Eesti sadamatest mööda, Ust-Luga sadamasse. Asjaolu, et konkursi võitnud operaatori taga on offshore-äriühing, kindlustunnet just ei lisa,“ selgitab Boroditš.

Miks Samost ikkagi lahkus BNS-i juhi kohalt?

Tähelepanelikud lugejad on märganud, et Kesknädal ei ole mingilgi viisil kommenteerinud Anvar Samosti lahkumist BNS-i juhataja kohalt. Teeme seda siis täna. (Kalle Muuli lahkumise Postimehe juhtivtöötajate ridadest kirjutasime 7. septembri numbris.) Samosti osalemine koos Muuliga üle 10 aasta poliitikakommentaatorina maksumaksja rahastatavas raadioeetris on teinud ta meie lugejatele vägagi tuttavaks – nii tuttavaks, et paljud on lahkunud saate pidevkuulajate hulgast ja imestavad, et mõni sinna veel alles on jäänud.

Üks Kesknädala lugeja kirjutas meile kord, et tema kuulab igal pühapäeval hea meelega, kas saade „Olukorras riigis“ tuleb. Et siis on riigis justkui kõik korras, Muulil ja Samostil on oma arvamus, ja teistel, kellel ei ole nende arvamust, on jällegi oma arvamus, ja kõigil on nii üheks kui ka teiseks täielik õigus. Nii

lepitigi „Olukorras riigis“.

Kuid ilmselge on, et see saade muutus pikapeale kahjuks liiga sageli lihtlabaseks ärapanemiseks, mida võiks võrrelda samanimelise saatega Kanal2-st. Juur-Oja või Muuli-Samost, mis seal vahet!? Nii üks kui ka teine peletavad eemale tõsiseid inimesi, keda Eesti arengud murelikuks muudavad.

Aga asjast – miks Samost lahkus põhitöökohalt? No tõesti ei tea täpselt. Mulje jäi, et uudisteagentuuri soomlastest omanikud võisid tahta firma arengut, sest paigalseisus turg kuivab kiiresti kokku.

Ja teiseks põhjuseks võib vabalt olla asjaolu, et soomlased lõpuks tüdisid nende kõrgepalgalise töötaja venevihast. Mingit vandenõu Kesknädal seekord ei kahtlustaks – soomlased võivad ju oma peaga olla vägagi ratsionaalsed.

HIIBUSE NÄDAL

Kas segadus haige- ja töötukassa reservidega on eesmärk?

Juba mitu nädalat on meedias olnud teemaks haigekassa ja töötukassa reservide liikumine Rahandusministeeriumi haldusesse. Mida see „liikumine“ tähendab? Seda on koalitsioonipoliitikud üsna erinevalt lahti seletanud.

PEETER LAASIK
haigla juht, Sotsiaalministeeriumi abiminister
2005–2007

Mis on tegelik eesmärk? Reservide kasutamine riigieelarve tasakaalustamiseks, ning seega teiste sektorite elamine tervishoiu ja sotsiaalvaldkonna kulul? Lihtsalt riigi rahade koondamine ühe haldamise alla? Või hoopiski avalikkuse testimine? Sellest ei ole võimalik aru saada. Sõnumid, mida erinevad koalitsioonipoliitikud on avalikkusele saatnud, on olnud väga vastulolised. Eks seepärast on ka reaktsioone olnud seinast seinast.

Reformierakond ja IRL on lubanud valijatele head omavahelist koostööd ning ilmselt nende koalitsiooninõukogu toimib hästi. Võib arvata, et haigekassa ja töötukassa reservidega tehakse nii nagu valitsus soovib – viiaksegi Rahandusministeeriumi hallata. Mis iganes siis eesmärgiks pole.

Selle käiguga parandatakse riigi eelarvepositsiooni, riigil jääb üles väiksem laenuvajadus jne. Seda kindlasti. Samas on

tervishoiule sellega antud selge signaal: kuigi haigekassa on olemas raha ravijärjekordade lühendamiseks ja meditsiinitöötajate palga tõstmiseks, tervishoiusektorile seda olulisel määral juurde ei anta.

Jah, sotsiaalminister on lubanud tervishoiu raha juurde. Kuid tõsiasi on see, et võrreldes 2008. aastaga on meil summaarne inflatsioon juba ligi 20%. Seda vahet ei tee tasa ei mõne- ega 4–5protsendise tõusuga. Hinnatõus on toimunud aga põhiliselt riigi poolt reguleeritavate hindade arvelt, mis otseselt ja kiirelt kanduvad üle haiglatesse.

Kommunaalkulude tõus, ravimite käibemaksu tõus, aktsiiside tõus jne jne. Kõik see kajastub otseselt haiglate eelarvetes.

Reservide liikumine Rahandusministeeriumi haldusesse tähendab kindlasti seda, et haigekassal on tulevikus neid raskem kätte saada, ja ka seda, et valitsuse arvates ei ole tervishoius hetkel rahapudust, mis vajaks lahendamist. Arvestades reaalsete tuludega, ei ole haigla juhid personalil juba ligi kolm aastat palku tõstnud. See on suurendanud

palgasurvet nii arstide kui ka õdede poolt. Selline surve on väga reaalne, kuna EL-is on teed lahti ja noored teavad, mida tähendab tööjõu vaba liikumine.

Kuid tagasi tulles reservide liikumise juurde: kas siin ei ole

Riigieelarve on just see seadus, kust saab välja lugeda koalitsiooni tegelikud eelistused. Kindel prioriteet on kaitsekulutused. Kuid tervishoid ja rahvastiku teema, riigieelarvet vaadates, prioriteet ei ole.

ka veel eesmärgiks avalikkuse tähelepanu kõrvale juhtida peamiselt probleemilt – riigieelarvelt?

Riigieelarve on just see seadus, kust saab välja lugeda koalitsiooni tegelikud eelistused. Kindel prioriteet on kaitsekulutused. Kuid tervishoid ja rahvastiku teema, riigieelarvet vaadates, prioriteet ei ole.

Kahju, sest Eesti-suguse väikese rahvaarvuga riigi tuleviku määravad ära just rahvastik ja inimeste tervis.

Eriti kahju on, et terviseenduse ja haiguste ennetamise teemad ei ole ka TOP 3-s. Just nende tegevustega hoitakse ära ju tuleviku suured kulutused tervishoiule.

Siin on hea meelde tuletada, et Sotsiaalministeeriumi ja WHO koostöös valmis 2010. aastal hea uuring Eesti tervishoiu rahastamise võimalustest tulevikus. See uuring on väga kvaliteetne ning selles on põhjalikult ja asjatundlikult analüüsitud nii senist tervishoiu

rahastamist kui ka antud selgeid arengustsenaariume tuleviku jaoks.

Esimene ja väga selge tees, millest kõik edasine lähtub: Eesti tervishoiu rahastamine praegusel kujul ei ole jätkusuutlik.

Põhjusteks on elanikkonna vananemine; meie tervishoiu senine väga tagasihoidlik rahastamine ehk hetke baas (pidevalt tagantpoolt 1.–3. koht EL-is); elanikkonna kasvav teadlikkus uutest võimalustest ja kindlasti ka meditsiintehnoloogiate/ravimite edasine areng. See on reaalsus, millele peame arvestama.

Vaatamata sellele, et koalitsioon on juba pool aastat võimal (kuigi sisuliselt sama 2,5 aastat), ei ole midagi kuulda tervishoiu rahastamise uutest plaanidest. Uuring on olemas, rahvusvahelised tõendus põhised soovitused on olemas, võim on olemas – on vaja te-

Elva haigla juht Peeter Laasik ütleb, et kuigi valitsusliit on juba mitu aastat võimul, ei ole midagi kuulda tervishoiu rahastamise uutest plaanidest.

Foto isiklikust arhiivist

gutseda. Või oodatakse 2013.–2014. aastat, mil umbes peaks senine rahastussüsteem kokku kukkuma? Et siis ekstreemsete variantidega?

Mina arvan, et demokraatlikus riigis on loogiline probleeme ette näha, ja hea tava kohaselt püütakse neid siis ennetavalt lahendada. Nii saavutatakse

ühiskonnas suurem konsensus ja väljapakutavad lahendused muutuvad avalikkuse silmis paremini arusaadavaks. Seega ootame koalitsioonilt konkreetset kava tervishoiu rahastamise parandamiseks.

Reservide viimine Rahandusministeeriumi haldusalasse ei saa olla tervishoiu parema rahastamise plaan.

SAHINAD

Jaan Tätte kaalub ümbermaailmareisi katkestada

Kesknädalale teada olevalt laululooja ja dramaturg Jaan Tätte päris tõsiselt kaalub 2010. aasta oktoobris katamaraan Nordea pardal alustatud ümbermaailmareisi katkestamist.

Laevuke on 2012. aasta jaanuari lõpuks jõudmas Adeni lahte – India ookeani sellesse ossa, mis asub Araabia mere lääneservas. Kurikuulsaks on see piirkond saanud seeläbi, et seal toimub pidevalt Somaalia piraatide rüüsteretki ja leiavad aset pantvangidraamad.

Tätte olevat muutnud närviliseks asjaolu, et Nordea reeder Toonart Rääsk ei raatsivat ohtliku tsooni läbimiseks palgata turvameeskonda, kuigi reisi algul lepiti meeskonnaliikmete vahel kokku selle palkamises. Tätte on väidetavalt tunnistanud, et kui Rääsk turvameeskonda ei palka, tähendab see lepingu rikkumist, ja siis tema astub laevalt maha ning lendab tagasi kodumaale.

Väidetavalt maksavad külaliskeskkonnad Nordea pardal viibimise eest päevas 2000 krooni. Seega kuue külaliskeskkonnade pealt teenib Rääsk päevas 12 000 krooni. Tätte ei pidavat pähe mahtuma, miks Rääsk koonerdab olukorras, kus potentsiaalsed riskid meeskonnaliikmete jaoks muutuvad peagi väga suureks.

Muide, seesama „kokkuhoidlik“ Rääsk on Äripäeva 2010. aasta rikaste edetabelis 10. kohal oma 1,287 miljardi kroonise varandusega. Rääsk on ärimehena saavutanud üsna skandaalse kuulsuse. Ta pani näiteks Tallinna kesklinna loata püsti hotellil Metropol, üritas Kadrioru ehitada sobimatut korrusmaja, müüs 1997. aastal kortereid majja, mille ehituse jättis lõpetamata. Ta jättis pankrotistunud autoäri mehe Toomas Rütmani ilma osalusest Rakvere Põhjakeskuses.

Kesknädal loodab, et Rääsk ikkagi laseb end eestlaste südameisse laulnud Jaan Tättel ümbermaailmareisi väärikalt ära lõpetada.

Kn

Tšehhi ja Bulgaaria ei soovi ühineda eurovõlaliiduga

Tuntud euroskeptik Argo Loo saatis 7. oktoobril Kn toimetusele www.minut.ee-st pärineva informatsiooni, mille kohaselt Tšehhi ja Bulgaaria peaminister on teatanud, et nemad võlaliiduga ei ühine.

Portaali kommentaator Tundmatu Sõdur kirjutas uudise kohta järgmist: Tšehhi peaminister Peter Necas ja Bulgaaria peaminister Boyko Borisov on andnud ühisel pressikonverentsil teada, et nad ei soovi ühineda eurotsooniga, mis olevat Tšehhi peaministri sõnul „võlaliit“ (*union of debt*). Bulgaaria peaminister Borisov lisas, et riigid võivad liituda eurotsooniga juhul, kui seal peaks kunagi tekkima selged reeglid. Bulgaaria peaministri sõnul peaks eurotsoon olema stabiilsuse samm, kuid hetkel olevat koht, kuhu on võimalus oma raha anda hädasolijate abistamiseks. Eurotsooni eesmärgid paistavad olema hoopis teised, mis välja on kuulutatud, Ta lisas, et kui võlgades eurotsooni riigid soovivad enda väljapäästmist, siis kõigepealt on vaja riigisektoris alandada palkasid, samuti alandada pensione, alles peale seda võiksid need riigid tulla lagedale sooviga abiraha saada. Peaminister ütles veel, et ka Bulgaarial ei ole kavatsust liituda „võlakommuuniga“ (*debt community*). Mõlemad peaministrid teatasid, et kavatsevad oma riigis edaspidi järgida kohusetundlikku eelarvepoliitikat.

Terane mõte

„Eesti Vabariigis on kolmanda võimu küüniline kuritarvitamine jõudnud mitmel korral absurdini. Süütuid mõistetakse süüdi, süüdlased vabastatakse karistustest, justiitskuritegusid isegi ei menetleta...“

Teatriautor, -lavastaja, -näitleja ja performancekunstnik Alar Sudak kirjutas 22. oktoobril Delfis justiitskuriteo ohvritest. Tema arvates peaks Riigikogu vastu võtma seaduse, mis sätestab justiitskuritegude kriminaliseerimise.

Kesknoorte Roheliste Kogu on tagasi!

Kesknoorte Roheliste Kogu alustab taas oma tööd. Kogu on rohelist eluviisi propageeriv ühendus (asutatud 2. septembril 2008) ja koondab üle 300 noore. Senine tegevus on püsinud vaikne ja tagasihoidlik, kuid tahame hakata regulaarselt korraldama üritusi ja aktsioone, millele juhime tähelepanu rohelistele mõtteviisile.

Miks on rohelist mõtteviisi vaja? Roheline elamisviis (ehk roheline eluviis ehk ökoloogiline elamisviis) on niisugune, mis ei muuda elutingimusi pöördumatuks, mis võtab aluseks ökosüsteemi protsesside tasakaalu ning elurikkuse hoidmise.

Roheliste Kogu hakkab:

- näitama keskkonnaga seotud filme
- osalema ja läbi viima rohelist mõtteviisi propageerivaid aktsioone
- korraldama erinevaid töötubasid
- kutsuma enda üritustele asjatundjaid, kes jagaksid noortega rohelist elustiili kogemusi

Kui oled meie tegevusest huvitatud – anna endast märku! Meiega liitumiseks saada oma kontaktid aadressile: info@kesknoored.ee ning lisame Sind spetsiaalsesse Roheliste Kogu e-maili listi.

Järgmine Roheliste Kogu üritus on juba laupäeval, 29. oktoobril.

Kesknoorte Roheliste Kogu kutsub tasuta ekskursioonile

Tallinna Botaanikaaeda!

Veedame koos aega ja tõstame oma teadmisi meid ümbritsevast keskkonnast.

Kogunemine kell 10.45 peasissepääsu ees Vanus: 14-26 a

Keskerakonna Noortekogu on rohelist mõtteviisi eestvedaja Eestis!

President Ilves jätkab sisse-töötanud meeskonnaga

Teist ametiaega alustanud president Toomas Hendrik Ilvese ajal jätkab presidendi kantseleis enamik tema senistest nõunikest: kantselei direktorina Siim Raie, sisenõunikuna Heli Suvi, välisõunikuna Margus Laidre, õigusõunikuna Ülle Madise, majandusõunikuna Ilmar Lepik, nõunikuna Olari Koppel, kultuurinõunikuna Jaanus Rohumaa, avalike suhete nõunikuna Toomas Sildam, nõunikabina Mailis Neppo ja Piret Arukaevu ning Evelin Ilvese nõustajana Maimu Sibrits.

Jätkuvalt on riigipea innovatsiooninõustajaks Sten Tamkivi, Mõttekoja nõustajaks Toomas Kiho, e-tervise nõustajaks Madis Tiik. Lisaks nõustavad Vabariigi Presidendi ka Märt Kivine ja Kaarel Tarand.

Presidendi kantseleis töötavad alates 10. oktoobrist ka kaks uut inimest. President Ilves kutsus enda julgeolekunõunikuks seni Kaitseministeeriumi NATO ja Euroopa Liidu osakonna juhataja asetäitjana töötanud Andres Vosman'i kui NATO peakorterit kogemusega noorema põlve kaitseametniku. Kodanikuühiskonna olulisust läbivaldalt rõhutav president kutsus vabakonnainõunikuks Uue Maailma Seltsi ühe eestvedaja Madle Lippuse.

Presidendi kantselei siseosakonna juhatajana jätkab Erki Holmberg, avalike suhete osakonna juhina Piret Pert, välisosakonna juhatajana Jana Vanaveski, protokolliosakonna juhatajana Piret Reintamm Benno ja raamatupidamisosakonna juhatajana Mai Piirmets.

Vabariigi Presidendi Kantselei avalike suhete osakond

Kohtumised Tartus!

Reedel, 28. oktoobril kl 15 arutleme haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12) maaelu probleemidest Riigikogu liikme **Ester Tuiksooga**.

Laupäeval, 29. oktoobril kl 13 saame kokku KE büroos (Ülikooli 12) kohvilauas. Külas on naiskogu KENA president **Heli Raevald**.

Teisipäeval, 1. novembril kl 16 võtab Keskerakonna büroos valijaid vastu Riigikogu liige professor **Aadu Must**.

Kõik on oodatud!

Dialoog Vabariigi Presidendiga ehk pakume omalt poolt kommentaare, mida tekitas Toomas Hendrik Ilvese kõne 2011. aasta kümnenda kuu kümnendal päeval teiseks viisaastakuks ametisse astumisel.

URMI REINDE
Kesknädal

PRIIT TOOBAL
Keskerakond

PRESIDENT: Täna viis aastat targemana (.../ ma tunnen, et oleme riigi, rahva ja ühiskonnana liikunud valdavalt õiges suunas. (.../ Me oleme peaaegu lahti saanud oma põhilisest hirmust: kas me jääme alles, kas jääme rahvana ellu? Sisemise usu ja välise ankrutetidega, NATO, Euroopa Liidu ja euro abil oleme endid, oma kodud ja perekinnitanud oma kodusadamasse, vabasse Eesti riiki.

Meie kommentaar: Kui õigeks suunaks nimetada massilist väljarändu Läände, siis küll. Eesti elanike arv on langenud alla 1,3 miljoni. Üha rohkem eestlasi on oma kodumaalt lahkunud, ja mingid ankruketid pole neid pidanud.

PRESIDENT: Aga me pole veel nii rikkad ja õnnelikud, kui oma teekonna alguses lootisime. Ent käega löömiseks või parema marjamaa otsimiseks ei näe ma põhjust.

Kahju, et riigipea neid põhjusi, mis inimesi riigist lahkuma sunnivad, ei näe. Selles ongi üks Eesti riigi suur probleem.

PRESIDENT: Täna teame, et kusagil mujal ei oota meid haljamaid aasad või muretumad riigid.

Eesti keskmise meediapildi järgi valitseb tõesti igal pool mujal vaesus, häda ja viletsus, ent mitte Eestis. Inimesed aga ei võta seda enam tõsiselt, sest nende välismaale lahkunud tuttavad, sõbrad ja sugulased räägivad hoopis muud.

PRESIDENT: Meie töö on teha siin Eestis. Me saame sellega hakkama, kui igaüks meist täidab oma kohust, seab Eesti huvid esiplaanile ja isiklikud huvid kõrvale.

Isiklike huvide kõrvaleheitmise üleskutsule annaks teatava jõu Ilvese isiklik eeskujud, kui ta vähemalt Ärma talu maksuks ja turjalt

maha libistaks. Kahjuks pole ta seda teinud.

PRESIDENT: Jakob Hurt sõnastas juba ammu meid kaua saatnud mure: meie väiksus ja oskus sellega toime tulla. Seda muret ei murra ühegi täpse rehkenduse ega teoga, vaid õige hoiakuga. Kui edukas ja jõukas, kui kestev ja kestlik saab olla riik, milles elab vaid 1,3 miljonit inimest – ligilähedaselt niisama palju, kui Helsingis koos teda ümbritsevate äärelinnadega või Taani pealinnas Kopenhaagenis?

Viis aastat tagasi, kui Ilves presidendiks sai, oli Eesti elanike arv siiski isegi ametlikult mitmekümne tuhande võrra suurem. Kasvanud on ainult Tallinn ja selle linna lähinaabus. Kusjuures Eesti langus jätkub. Hurda üleskutse ajal ei kehtinud emapalk, aga Eestis oli tõeline beebibuum. Sest päriseks ostatevates taludes tekkis eestlastel tööpuulest perspektiiv ja võimalus ise oma pere elu vabalt korraldada. Sellest sündis arvukas põlvkond, kes rajas Eesti riigi. Praegu sünnib väikesearvuline põlvkond, kes omal jõul Eestit enam riigina hoida ei suuda.

Tähenduseta pole seegi, et Ilvese nimetatud Helsingi ja seda ümbritsevate äärelinnade kasv toimub osaliselt ka meilt sinna lahkuva-te eestlaste arvel.

PRESIDENT: Tänapäevane linn ei vaja diplomaatilist teenistust ega saatkondi, sellel ei ole vaja kaitseväge või piirivalvet, tervishoiusüsteemi või maksuametit, politseid või ülemkohut. Linn ei saada ega varusta oma sõjaväelasi Afganistanis, ei pea ülal olümpiakoondist. Ükski linn ei osale alaliselt kõikides Euroopa Liidu allkomiteedes ühiste poliitikate või eelarve kujundamises. Tänapäevane riik aga vajab seda kõike, sest see on kodanike tahe. Me oleme tänaseks jõudnud veenduda, et me tuleme oma riigi pidamisega toime.

Ilves püüab täiesti arusaamatul moel võrrelda – isegi vastandada – linna ja riiki. Ehk tuleme tõesti kuidagi-moodi toime riigi pidamisega, kuid see riik ei ole kindlasti toime tulnud oma peamiste ülesannetega kodanike ees. Sellepärast kodanikud hääletavadki üha rohkem selle riigi vastu. Jalgedaga.

PRESIDENT: Üks hea näide arukast riigipidamisest on meie e-riik, millega, tasub tunnistada, oleme erakordselt hästi toime tulnud. Siin oleme ammu ületanud niinimetatud „uute“ ja „vanade“ Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise lõhe.

Oma interneti-valimistega oleme ekstraklass – meiega analoogse süsteemi rakendamise on huvitatud ainult Venemaa. Euroopa Liidu „vanad“ ega teised „noored“ liikmesriigid seda süsteemi ei usalda.

PRESIDENT: Ent sellest ei piisa. Oma võimaluste selge tajumine ongi Eesti suuremaks tegemise eeldus. See on me omariikluse paradoks. Tehes kõike nagu teised, meist suuremad ja rikkamad, määrame end vääramatult olema nendega võrreldes pisemad ja nirumad. Kõikumus on järelikult selles, kuidas leida Eestist seda suurust, mis võimaldaks meil jätkuvalt areneda ja kasvada, võrdselt teistega, ja samas paremini paljudest, just nii, nagu me unistame. See tähendab, et inimestevaheliste suhetega alustades ja Euroopa võlakriisi suhtumisega lõpetades, peame mõistma oma väiksuse paratamatuid piiranguid, ja tegema nendes piirides tarku valikuid.

Kui Euroopa mastaabis samuti väike riik, Soome, üritas võlakriisis oma positsiooni omal moel kaitsta, ei asunud Eesti teda toetama, vaid hoopis ründas. Nii-samuti nagu Talvesõjas tõusid Eesti territooriumilt lennukid Soomet pommitama. Nii ei pea me imestama, kui mõnikord ei mõista Eestit ka Soome riik.

PRESIDENT: Kallid kuulajad, et teha end paremini mõisttavaks, alustan Euroopa Liidu ja euroga. Need olid eesmärgid, millega tegelesime sisuliselt kogu põlvkonna vältel. Ainult et... kui meie koolimaja jõudisime, olid kõuepilved Euroopa taevasse juba kogunemas. Täna seks kehastab ehmatavalt suur osa Euroopast seda, mida meie, õnneks, ei ole. Vastutustundetu eelarvepoliitika ja selle tulemused, lõhestatud ühiskonnad, suutmatus aduda paratamatust, et senine elukorraldus ei saa kesta, laiemas mõttes rahvast koos

President Ilves vana ja uue viis

EESTI PRESIDENDI RESIDENTS KADRIORUS: See ajal, seal on töötanud Meri, Rüütel ja nüüd Ilves. Kui esimesed mehed, siis Ilves on kasvanud kaugel võõrsil. Sellest tuleb orienteeruda Eesti maa ja rahva tõelistes muredes ega rõõm analüüsitud kõne. Foto Presidendi Kantselei kodulehelt

hoidva usalduse kriisi.

Ah et meil ei olegi ühiskond lõhestatud rikkasteks ja vaesteks, eestlasteks ja venelasteks, vanadeks ja noorteks, endisteks ja praegusteks jne!? Ah et meil siis adu-takse, et senine Eesti sellisel moel ei saa kesta?! Ah et meil ei ole rahvast koos hoidva usalduse kriisi!? Kui see kõik ainult nii oleks!

PRESIDENT: Nii võibki Kreeka abistamine näida ebaõiglase, sest meie oleme ju teinud teisiti: oleme üheskoos pingutanud ja oma võimeid realistlikult hinnanud, mitte püüdnud tänast heaolu võimendada homsete võimaluste arvelt.

Huvitav, et Eesti erasektori laenukoormus nagu polegi Ilvesele oluline. See ei loegi, et meie eraisikud kihutati aastakümneteks välismaiste pankade laenuorjusse? Kas see on tänase heaolu võimendamise homse arvelt.

PRESIDENT: Selline hoiak Kreeka suhtes on loogiline. Aga eelkõige lasub meil vastutus tõusta kõrgemale emotsioonidest, kaaluda kõigi võimalike variantide tagajärgi ja teha ratsionaalne otsus. Meenutagem Lehman Brothers'i krahhi kolm sügist tagasi USA-s!.../ Vaid aastapoolteist hiljem lugesime majanduskriisi ohvreid Eestis kokku kümnete tuhandete töötute, järsu majanduslanguse ning suurte eelarvekärbetatud avalikus sektoris, mis puudutasid kõiki: õpetajaid, kaitseväelasi ja päästeametnikke.

Ilves on liig tagasihoidlik! Töötuid ei loetud meil kümnete tuhandete, vaid ikka üle saja tuhandega. Ja kärpete solidaarsus polnudki väga solidaarsus, sest rängem koorem laoti käibemaksu ja aktsiisitoetusude abil väiksemate sissetulekutega rahvale ning topeltkärped tabasid omavalitsusi. Riigiettevõtete juhid aga koguni kasvatasid kriisi ajal oma sissetulekuid.

PRESIDENT: Pole presidentki nii arutu, et ta arvaks, nagu võiks vaesema riigina rikkamate ja raiskavate riikide päästmiseks olla midagi meeldivat. Aga pannes kaalule võimalikud kaotused ja ähvardava kaose hinna Eesti majanduse taastunud tervisele, olen valmis seda tegema. Me ei peaks olema upsakad ja seetõttu lootma, justkui võetaks Eesti kogemus eeskujuks Euroopa Liidu tulevase eelarve- ja maksupoliitika kujundamisel. Ent me oleme osutanud, et meie viis sarnase kriisiga toime tulla on toonud tulemusi. Seda on märganud, ning oleme ka seeläbi saanud natuke mõjukamaks.

Kui Euroopa rakendaks sama poliitikat mis Eesti, siis juhtuks ka Euroopaga tööpuulest sama, mis on juhtunud Eestiga – avalik rahandus on korrast, aga rahvas põgeneb. Euroopa sellist enesetappu ei soorita. Kuiselles kriisis on Euroopas kellelgi üldse millegi üle hõisata, siis on see Poola, kus majandus ei langenud miinusesse üheski kvartalis, aastast rääkimata. Peamiseks põhjuseks oli Poola siseturg,

viisaastaku plaani täitmisest aastaku plaanidest

esindushoone ehitati Pätsu mesed kolm olid eesti oma nevalt ei suuda ta enamasti õmudes, mida tõestab ka siin

juba täna Euroopale otse ja kaude ära rohkem kui vastu saame.

PRESIDENT: Piltlikult öeldes saab iga Eesti riigi ehitusobjektidel rassiv töömees esmaspäevast neljapäevani palga Brüsselist ja alles reedel Tallinnast.

Muidugi on tore, et Eesti ehitajad ka Eestis tööd saavad. Euroopa miljonilinnade ümbersõiduteid meenutavad viaduktid, peale- ja mahasõidud ja neljarealistel kõrvalteede kõrvalteed Jõhvi ja Kohtla-Järve vahelistel põldudel meenuvad meile aga kunagi kui näited hügelraiskamisest, samal ajal kui Valgast Narva poole suunduv transiitliiklus trüüb täna ikka veel läbi käänulise Jõhvi kesklinna.

PRESIDENT: Pole mõtet heietada ega ka kuulata nutulaulu Brüsseli väidetavast summist. Kõigea, mis „sealt“ tuleb, oleme ise nõustunud, ka säästupidirite ja piimakvootidega.

See on tõsi, et siis, kui Poola võitles edukalt oma põllumeeste eest, „soigus“ ametlik Eesti, et Poola on hulluks läinud, aga meile ei pidavat see korda minema. Täna on aga Eesti põllumehed need, kes ole enam nõus vanaviisi edasi minema. Kahjuks ei saa me ses küsimuses Poola toetusele enam loota, sest neil selle koha peal ei valuta.

PRESIDENT: Eesti Euroopa Liidu poliitika pole vaid Eesti valitsuse asi, mida siis teised, tagantjärele tarkadena kritiseerivad. /.../ Eestil on vaja hinnata tulevast Euroopa Liidu eelarveperspektiivi kui tervikut ning nõuda endale sealt seda, milleks meil on ühtse Euroopa projekti õigus ja põhjendatud ootus. /.../ Me vajame oma soovide selgitamisel ühiskondlikku arutelu, mis vormitakse valitsuse eelarveläbirääkimiste mandaadiks.

Kuldsed sõnad! Eesti Euroopa Liidu poliitika 2020 põhisuundade koostamisel aga ei konsulteeritud omavalitsustega. Ega ka opositsiooniga. Kuidas siis võiks tekkida ühiskondlik arutelu? Nii pole imestada, et põhisuundades on kirjas Eesti senise maksupoliitika jätkamine, milleks kindlasti pole praegusel valitsusel mandaati.

PRESIDENT: Me peame eristama, /.../ mis on otstarbekas, ja mida teeme lihtsalt sellepärast, et meist oluliselt suuremad riigid midagi sarnast teevad. /.../ Kas meie välisesinduste praegune võrk peegeldab meie tegelikke vajadusi

või on siin hoopis tarvis teha ümberkorraldusi? Usutavasti annab välisministeeriumi analüüs sellele peatselt vastuse.

Tõsi, saatkonnad Euroopa Liidu riikides on Liidu süvenedes ju peagi kõik üle arused, alustades Brüsselist, kus on Eesti Alaline Esindus ja kahepoolne saatkond. Tõsi, siis tekib varsti ka küsimus Eesti oma välisministeeriumi vajalikkusest. Kuigi, nagu me teame, olisel lenimeline asutus olemas isegi ENSV-s.

PRESIDENT: Ja vastupidi, on asju, kus me oleme sunnitud rohkem kulutama. Kui mõnes suures riigis ei pane paar ajutiselt rivist välja langenud päästekopterit kedagi muretsema, siis Eesti-sugusele riigile tähendavad need paar kopterit kogu päästevõimekust. Siin võib rumala kokkuvõtte arveldada kaotatud inimeludes.

Paar kopterit on Ilvesele suur teema ja inimelude küsimus, üle riigi aga paarikümne päästeskuse sulgemine tema tähelepanu ei ärata, sest seal justkui polegi tegu inimelude ega muu olulisega.

PRESIDENT: Teisisõnu, me peame nüüd, mil õigete vastustega ülesandelehti meile Brüsselist enam lauale ei panda, oma peaga julgelt ja uenduslikult mõtlema. /.../ Pidagem meeles, et meile on alati edu toonud originaalsed, nutikad ja mõnikord suisa tavatud lahendused.

Lubage, härra President, millist edu, millised lahendused!? Sotsiaalset kont-rasti suurendav ühetaoline tulumaks? Sada tuhat maksumaksjat kodutuks teinud omandireform? Läbipaistmatud internetivalimised?

PRESIDENT: Oma teede, raudtee- ja energiaühenduste poolest oleme endiselt ääremaa. Euroopa ääremaa ja sestetap on investeerimine taristusse üks olulisemaid eesmärke.

Soome on samasugune Euroopa ääremaa, aga nemad avasid alustuseks rahvusvahelise kiirrongiliini Peterburgi. Meie oleme Peterburi rongiliini hoopis likvideerinud, tublisti pingutanud Tartu–Valga trassil, ja nüüd räägime, et tahame kiirrongiliini teha siiski Tallinnast läbi Pärnu Riia poole. Sellise irratsionaalse taristupoliitika jätkumisel ei aita meid ka Euroopa.

PRESIDENT: Meil tuleb väga tõsiselt mõelda hariduse kvaliteedile ja endalt küsida: kas me käitume oma laste ja seega

rahvaga vastutustundlikult, kui me endiselt arvame, et igas vallas peab olema gümnaasium?

Väikese õpilaste arvuga kool annab pearahastiiteemi tingimustes kindla peale vaid ühesuguse tulemuse: väljaspool linnu elavad lapsed saavad kehvema hariduse kui linnalapsed. Ja see on maal elavate laste jaoks talumatult ebaõiglane.

Ettevaatust: Ilves kutsub üles maakooli sulgema! Ärmal ta oma tütrekesega järelikult elada ei saakski. Muidugi ei taga kool elu maal, kuid ilma koolita pole seal elu kindlasti võimalik. Ilvese poolt rohkelt tsiteeritud Hurda ajal kaasnes rahvuslik ärkamine just maakoolide loomisega, praegu toob maakoolide sulgemine kaasa rahvusliku uinumise.

PRESIDENT: Aasta pärast on meil laul värskema rahvaloenduse andmed. Kasutagem neid numbreid teejuhina kursi muutmiseks ja õigete, sageli paratamatute otsuste langetamiseks. Ja ärme kasuta neid numbreid malakana poliitilises võitluses, kus ühed parastavad ja teised õigus-tavad.

Senise poliitika tulemused tõlgitakse kord 10 aasta jooksul ametlikult rahvaloenduse keelde, ja nüüd tahab Ilves, et seda ei kasutataks poliitilises debatis (debatti juba eelnevalt halvustavalt „malakaks“ devalveerides). Kui me ei näe rahvastikuprotsessidel ja poliitikal seost, lootes, et suurimad otsused on apoliitilised, siis tekib ju küsimus: milleks veel peale poliitikutele (sh Ilvesele enesele) priske sissetuleku tagamise on see poliitika üldse vajalik?

PRESIDENT: Me vajame riiki, et see meid kaitseks, ehitaks teid, hariks väikeseid ja suuri, tagaks eakatele väärika vananemise ja haigetele kättesaadava ravi. Kõigeks selleks me maksamegi oma makse.

Ilves unustab jälle, et riik peab siiski tagama ka selle, et inimestel oleks väärikat tööd. Siis tuleb kõne alla ka väärikas vananemine.

PRESIDENT: Meie väiksus või suurus on väga suures osas meie endi hingesuurus. Sal-livus, viisakus ja sõbralikkus ei sõltu rahvaarvust. See kallid vara on meil täitsa tasuta käes. Ning sellest, uskuge mind, sõltub meie edu või ebaedu rohkem kui millestki muust.

Jälle rõhutab Ilves, et rahvaarv, s.t selle langus pole iseenesest eriline probleem. See mõjub pehmendava ette-

valmistusena rahvaloenduse reaalsete arvude äraseedimiseks.

PRESIDENT: Meil on aina suuremaks jututeemaks eestlaste kolimine välismaale. Esmane motiivatsioon olla seal teenitav raha. Aga ma kahtlen, kas see on kõigi jaoks aimus ja peamine põhjus. Ma olen väga murelik, kui ma loen ja kuulen, et põhjus lahkumiseks ja mitte naasmiseks on sageli Eestis tajutav sallimatus, hoolimatus ja tigidus. Hiljaaegu kinnitas seda veendumust ka peagi valmiv teaduslik uuring. Tuleksin küll, ütlesid inimesed, aga „seal“, ehk meil siin Eestis ollakse ebaviisakad ja teiste suhtes sallimatud. Eemal olles on nad ära tundnud, et ei peagi olema tige ja kuri ja ebaviisakas. Asi on ikka meis, meie kultuuris, meie hingehariduses, mille puudus on laastav, aga võib olla ka hukatuslik.

Sügava sotsiaalse kihistumisega süveneb kindlasti ka sallimatus eri kihtide vahel. Sallivus on õiglaste ja tasakaalus ühiskondade privileeg, mida Eesti kahjaks tõesti pole. Ilvesel on kindlasti õigus väites, et see võib olla ühiskonnale hukatuslik. Päril kindlasti hukutab ühiskonna aga see, kui me ei asu kõrvaldama sallimatuse põhjusi, millele Ilves kahjaks ei viita – sarnanedes niimoodi Hurda-aegsetele saksa pastoritele, kes talupoegi manitsesid mõisa suhtes leplikkusele. Ega kõik talupojad epistlist väga hoolinud, aga eks oli ka kuulajaid. Nii nagu nüüdki.

PRESIDENT: Eestis elab veidi üle miljoni inimese. Igaiüks meist tunneb kedagi, kes teab kedagi kolmandat ja sealtkaudu igaiüks meist. Me kõik oleme üksteisega tuttavad, teineteisest umbes kahe „tere“ kaugusel.

Ilves jätab ju peaaegu mulje, et meie väike, et mitte öelda drastiliselt vähenev rahvaarv on lausa voorus!

PRESIDENT: See väiksus ja lähedus tähendab ka, et me oleme omavahel seotud. See on väiksuse kadestamisväärtus võlu, sest selles ruumis on iga inimene tohutult suur ja tähtis.

Kui see tema arvates tõesti nii on, siis miks nimetas ta mõni lõik varem inimeste kodumaalt lahkumist vaid „jututeemaks“ ning miks ei nõua ta valitsuselt selle kursi muutmist? Kas lugupeetud president ei saa aru sellest, et demograafilised protsessid sõltuvad riigis viljel-davast poliitikast ja et see „väiksus“, millest ta jutlustab, ehk Eesti riigi demograafilise olukorra ähvardav seis on just nimelt praeguste

võimupoliitikute aastatepikkuse „töö“ vili?

PRESIDENT: Me võime siin imesid teha, aga kui me taimbime meie oma inimesi, siis kuidas me tõuseme? Kui me ei suuda arutada asju isikustamata ja sõimata, siis pole mingit mõtet jätkata diskussiooni teemal, miks inimesed lähevad Eestist ära.

Kahtlemata andis Ilves ise aastalõpuintervjuus väitega, et opositsioonijuht pole Eestile lojaalne, oma inimeste tampimiseks ikka väga kõrget eeskju. Temal pole seetõttu küll mõtet imestada ja kurvastada, et kust see kurjus küll tuleb...

PRESIDENT: Me oleme vabad. Me elame vabas riigis, mis on meie endi tehtud. Algusest peale. Meil on vabadus teha seda, mis meile rõõmu ja rahuldust pakub. Meil on õigus, ja vääramatu õigus, käituda vastavalt oma südametunnistusele.

Tööta ja töökoha kaotamise hirmus elavale rahvale jäävad need väited võrdlemisi kaugeks. Need vabadused on tänases Eestis vähemuse privileeg.

PRESIDENT: /.../ luban seista vastu lihtsaid ja kiireid lahendusid lubavale populismile.

Populismiks võib kuulutada iga ettepaneku, mis kehtivat süsteemi püüab muuta. Kõne ülejäänud kontekst ei jäta kahtlust – Ilves jätkab senise valitsuse poliitilbina.

PRESIDENT: Ma luban seista inimeste väärikuse eest ja hakata vastu katsetele inimesi pisendada, neid ähvardada või mõnitada. Lähtugu need katses siis riigi või kohaliku võimu tasandilt, meediast või ärist.

Tore, et ta siiski ka meediat mainis. Samas pole Ilvese tähelepanu äratanud poliitilistel põhjustel sunnitud lahkumised meediast. Põlise poliitikaajakirjanikuna peaks ta ometi väga täpselt tajuma, mida see laiemalt tähendab. Tahaks loota, et Ilves lõpuks ometi tõepoolest asuks ajakirjanike sõltumatus kaitsele.

PRESIDENT: Meil kõigil siin on võõrandamatu õigus ja vabadus öelda iga oma teo ja lausega: jah, see siin on minu ja sinu kodu, ning see on meile parim maailmas.

Muidugi on tore, et see õigus ja vabadus ikka on. Tore ei ole, et väga paljud inimesed on valdavalt majanduslikel, aga ka enesehoidlikel põhjustel sunnitud selle õiguse ja vabaduse kasutamisest loobuma.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Baltikum pakub põnevat

Lasnamäe reisihiimulised seniorid ei raatsinud tänavustki aastat jätta järjekordse huvireisita. Seekord võeti sihikule Lääne-Leedumaa. Enamik meist olid kunagi ammu sealkandis käinud ja arvasid kõike teadvat, kuid seekordsed muljed kujunesid tänu kaunitele päikeselistele päevadele jalustrabavaiks.

Eriti vapustas kuurortlinn Neringa oma kordumatu loodusega. Võrattu on imeliste liivaluidetega maasäär Läänemere ja Kura lahe vahel. Juodkrante ja Nida oma uudsel ilmel tunduvad sobivat pigem Saksa või Šveitsi maastikku. Ainulaadses meremuuseumis lõbus-tasid kõiki elegantne pingviinide paraad, mis vägagi tuletas meelde meie riigi aastapäeva pidulikku tähistamist, ja merelõvide kontsert. Palangas väärib tähelepanu kunagine krahvipalee, kus nüüd on kuulunud merevaigumuuseum.

Klaipeda on vanimaid linnu Leedus. Leedulaste esivanemate asula (teateid 1. sajandist) kohale rajas 1252. a linnuse Liivimaa ordu. Siinkirjutaja selja taga vana raekoda ja neitsi Anna kuju.

Selle juurde kuuluvad imeline vana park, luiged ja lilleilud.

Sõdades palju kannatada saanud Klaipeda (endine Memel) pakub segu erinevatest ajastutest.

Raekoja ees köitis pilku linna romantilise kaitseingli neitsi Anna kuju. Viimasel külastuspäeval saime osa Palanga suvelõpulaadast –

Nida hiiglaslik päikesekell. Abel Lagle foto

mereäärsel puisteel olid lõpmatud müügitelid kõikvõimalike suveniiride ja merevaiktoodetega. Kui ärasõiduni oli jäänud veel vaid 15 minutit, üllatas lahke kiirteemendus kohvikus – minutiga oli laual tükk õunatorti, mis nägi välja kui kunstiteos: kaunistuseks maasika-viilud, rohelus, erivärvilised jäätisevallid, õunakoortest roosid. Sinna juurde lumivalged nõud, küünlad ja piimavahuga kohv. Kogu seda ilu oli lausa kahju manustada, pealegi kiirustades.

Ka tagasisõit üle kuulsa Ristimäe kujunes eriti meeldejäävaks. Läbi aegade on inimesed sinna viinud riste mälestamiseks oma lähedasi. Nii Leedus kui ka Lätis olid maanteeäärsed õunaaiaid saagist lausa lookas.

On ülev tunne, kui saatus kingib selliseid imelisi päevi, mis annavad jõudu külmale ja pimedale aastaajale vastu minna.

Pille Lövend

Prügirindel muutuseta

Rõõm on kuulda, et Eestis esirindlikkuse pärast Euroliidus kiidetakse. Me olevat esimesena algatanud prügikoristuspäeva, mida teised kavatsevad nüüd järele teha. Meile tegelikult see polegi uudis – nõukaajal oli ju kaks korda aastas suurpuhastus, mida nimetati leninlikuks laupäevakuks.

Eestis võetakse prügiandust kui ülitahtsat riiklikku ülesannet, mis peab hõlmama kõiki ja kõike. Keskkonnaministeeriumist kostab karmilt: „Korraldatud jäätmeveoga tuleb liituda kõikidel maja-, korteri- ja suvilaomanikel!“ Tore on: minul ja kindlasti kõigil tublidel korteriomaniikel, kes oma eluasemega kuuluvad korterühistusse ja maksavad igakuiselt ühisusele prügiveomaksu, tuleks siis veel sõlmida isiklik leping mõne maailmatasemel prügi-firmaga, kes on sättinud end Eesti prügiturule ja kellele on siin (mille alusel?) määratud oma kindel korjema. Niigi on nõnda, et linnainimesele, kes pole suvel oma suvilas käinudki, tuleb ikka prügiveoarve. Ka see, kes veab autoga suvekodust oma prügi oma linnaelamise lepingulisse konteinerisse, peab veel maksma seeläbi maaelamises tühjaks jäänud konteineri „tühjendamise“ eest. Selliste pealesunnitud lepingutega saab vägevasti toota mittetõist tulu ehk nagu mõni ütleb: „Haltuura õitseb!“

Kurvaks lohutuseks olgu, et paremateski naabermaades polevat reakodanikust „prügitootjal“ kergem. Meie Keskkonnaministeeriumis parastatakse: ka Põhjamaades on jäätmeveoga liitumise kohustusest lausa võimatu priiks saada.

Prüginudsihipp lehvib uhkesti. Ja prügi toodab – kellele tulu, kellele kulu.

Ants Kull, Harju maakond

Eestlased – apaatne mass, kes ei reageeri

Liikumist *Occupy Wall Street*, millest ka Kesknädal on paaril korral kirjutanud (5. ja 19. oktoobril) käsitatakse kui väljastumist pankade omavoli vastu. Kuid seda tuleks vaadelda laiemalt – kui üht lüli pikemas ahelas. Meeutagem! Tänavu augustis olid Inglismaal mässud, mis said alguse politseinike tapetud mustanahalisest. Terve suvi tuli ette streike Kreekas. Maikuus toimus Hispaanias rahumeelne protestiliikumine poliitikute vastu. (Sellestki kirjutas Kesknädal Tiit Madissoni sulest 21. septembril). Enne seda toimusid Egiptuse revolutsioon ning muud „Araabia kevadeks“ nimetatud sündmused Tuneesias ja Liibüas. Eesti peavoolumeedia kajastab

seada kõike vaid kuigivõrd – sündmuse mainitakse, aga nende sisu ja põhjuste ümber hämatatakse. Näiteks 17. oktoobril eetris olnud Vikerraadio „Uudis+“ küsis kuulajatelt, et kas nemad saavad liikumisest *Occupy Wall Street* aru. Selle kohta kirjutas reformipoliitik Silver Meikar (kes on ju tuntud „revolutsioonäär“) umbes nii, et Lääs seda liikumist ei vaja. Sama arvamust jagas „Rahva teenrites“ Eesti Ekspressi ajakirjanik Sulev Vedler. Seega „ametlik“ positsioon on võetud: kui maha ei saa vaikida, siis katsume leida ise oma kõnelejad, kes veenaksid üldsust pankade- või kapitalismivastaste väljastumiste mittevajalikkuses. Kuna Eestis toimus lühikese aja

vältel kaks minu arvates üsna märgilise tähendusega väljaastumist (peale „*Occupy Wall Streeti*“ vene noorte pikett Toompeal 11. septembril), siis tekkis netikommentaariumides rohkem ja peavoolumeedias loomulikult vähem debatt: miks meie rahvas ei tule protestima? Pakun välja kaks põhjust. Esiteks, meie, eestlased, kanname individualistlikku kultuuri, väärtustame ainult omaenda heaolu, mitte kogukonda. Teiseks, viimased 800 aastat on sakslased, venelased jm teinud kõik, et algatusvõimelised isikud Eesti populatsioonist välja selgitada ja likvideerida. Alates Lembitust kuni Madissonini. Tagajärjeks ongi apaatne mass. Pigem avaldame valitsejatele tänuulikkust talvel lumehanges

rahvatantsides (veebruaries Viljandis) või suvel mõõda maanteid tantsides (augustis). Mis pälvivad igas uudistesaaetes ülevoolavat tunnustamist. (Samas ei läinud kellelegi eriti korda Padaorus lumetormis öö mõõda saatnud 600 inimest. Siseministri pealt võeti kiiresti tuli ära, rääkimata valitsusest, kelle organiseerimissuutmatuse tõttu inimesed eluohutlikku olukorda jäeti.) Isegi õpetajad ja muu peaaegu olematu palgaga kultuurirahvas on samahästi kui loobunud oma huvide eest seismisest. Vastab siis tõe mõte, et jõukate hulka jõudmiseks tuleb eestlased välisriikidesse viia, sest jõukust meile kohale ei tooda?

Timo K., Lääne-Virumaa

Kas meie maa jääbki tumedaks?

Eestlaste isamaavala sündis Carl Robert Jakobsoni isamaakõnedest ja Lydia Koidula luulest. Põlvkond hiljem lisas sellele ehedust Juhani Liivi luulegeenius. Isamaavala viis meid ka täna põlvkond tagasi väljakuile ja tänavale. Veretu võitluse barrikaadidel olid rahvarindelased eesotsas Edgar Savisaarega. Vabaduskirja Moskvas, nagu nüüd selgunud, tõi Arnold Rüütel.

1894. aastal, kui Eesti oli reformuva Venemaa tiiva all, küsis

Juhan Liiv: „**Kui tume veel kauaks ka sinu maa ja raske su koorem kanda...**“ Nüüd, vormiliselt taas iseseisvatena, on enamgi põhjust niimoodi küsida. Näib, et eestlase „tume maa“ ja „raske koorem“ ei olenegi ajastust või riigikorrast, vaid temast endast. Ehk tõestub taas igitõde: kõike, nii head kui ka halba, otsige iseendast!

Meie maa on praegu tumedam ja koorem on ehk raskemgi kui toonastel. Neil olid elukogemuslikud püsiväärtused, eestlase identiteet, külakogukon-

nad, lootus paremale, puhtamale, õiglasemale elule. Olgem julgalt ausad – praegu seda kõike enam pole.

20 aastat on autoritaarse kapitalismi käsilased, keda rahvas on valinud või vaikimisega soosinud, lõhknud püsiväärtusi ja meie rahva identiteeti (majanduses, kultuuris, poliitikas), ehitanud ühiskonnatut, rahvast väljapoole suunatud riiki, loonud tehiseväärtusi ja uut semantikat.

Meie rahvast seni ühendanud laulu- ja tantsupeodki on

„moderniseerumas“: muutuvad massi-kommertsüritusteks, kuhu poliitikud varmalt raha jagavad, et jätkuks rokki ja räppi ning kõhutähti. Ehk sedasama, mida nõudis kõduneva Rooma impeeriumi pleebis. Siinlik küll, aga viimane Eesti suurejooneline tänavatants paistis teatud nurga alt pigem presidendi tagasivalimise *show*'na kui rahvaalgatusena.

Ants Metsla

Vändra, Pärnumaa

/Järge loe: www.kesknadal.ee/

SAHINAD

Ehk keegi teab, millal taheti krooni devalveerida?

Lugesin viimastel nädalatel kusagilt, ilmselt Eesti Pangaga või VEB-iga või Eesti Panga presidendi valimistega seoses mingist tekstist, et IMF olevat plaaninud anda Eesti Panga ja Eesti finantssüsteemi kohta kriitilise hinnangu, mis oleks väga suure tõenäosusega viinud Eesti krooni kursi veel enne euro tulekut devalveerimiseni või vabalangusesse.

Andres Lipstok jt Eesti Panga juhid olevat siis IMF-i juhtide ja Strauss-Kahniga kohtumas käinud ning saavutanud kriitilise hinnangu avaldamise edasilükkamise, mis võimaldanud Eesti krooni kurssi ja Eesti Panga mainet hoida kuni euro-

raha tulekuni. Tekib küsimus: kas Eestis elavate venelaste juba ammu unustusse vajunud valuutapaanika polnud just sel ajal ja kas siis (nagu Pronkssõduri teisaldamise ajalgi) venelased taaskord ei teadnud Eestis toimuda võivast rohkem kui meie, eestlased?

Ja ka see, et venelased nõudsid oma rahad tookord nii suurel hulgal valuutaks vahetada, et devalveerimisel oleks majanduslik efekt väiksem, ja Eesti krooni odavnemise põhiraskus oleks rahva asemel (Ansipi põlastavast tele-esinemisest hoolimata) aga hoopis Eesti krooni hoidvate pankade kanda jäänud, nii et sellest tagatubades

viimasel hetkel loobuti?

Igatahes jäi tookordne venelaste valuutaostu-paanika, Ansipi poolt välja naerduna, ju ilma selge põhjuseta nagu õhku rippuma. Juba siis käisid jutud, et venelased teadsid midagi, mida meie ei teadnud. Nüüd tuligi see meil siin tolle väidetava IMF-i avaldamata hinnangu kohta kusagilt hiljuti loetud teksti järgi meelde ja kõneks.

Võib-olla ongi nii, et kuna venelased jälgivad Vene ja muu maailma teabekanalid märksa elavamalt ja järjekindlamalt kui meie ise, teavad nad tegelikult rohkem, kui eestlased – kuigi arvatakse vastupidist, sest venelased nagu ei viibi küllalt

tihedalt Eesti „infoväljas“. Aga kui see „infoväli“ on tumm?

Vallo Suiklane
Tallinn

Toimetusel:

Eestivenelasi tabas nn valuutapaanika 26. novembril 2007, s.t vahetult enne majanduse jääka maandumist. Inimesed teadsid, et öösel kell neli hakatakse krooni devalveerima, ja tekitasid pankades suure segaduse.

Mälestame

ALFRED KANGUR’it

Avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele peredega ning kõigile lähedastele.

Keskerakonna Abja osakond

Avaldame kaastunnet Tarmo Tammele venna

TOOMAS TAMM’e

lahkumise puhul.

Erakonnakaaslased

Keskerakonna omavalitsuskogu infopäev Pärnus

Reedel, 4. novembril kell 14.00 taastusravikeskuse Viiking A-korpuse IV korruse saalis (Sadama 16, Pärnu)

Päevakord:

14:00-14:05

14:05-14:45

14:45-15:25

15:25-16.00

Avasõnad – Kadri Simson, Keskerakonna fraktsiooni esimees
"Millist kasu toob Euroopa transpordipoliitika Pärnumaale?" – Vilja Savisaar-Toomast, Euroopa Parlamendi liige (30 min ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)

"Muutuvad arusaamad kohalikust autonoomiast ja ressursidest" – Georg Sootla, Tallinna Ülikool, avaliku poliitika professor (30 min ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)

"Omavalitsusliitude Koostöökogu läbirääkimised riigiga" – Jüri Võigemast, Eesti Linnade Liidu tegevdirektor (25 min ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)

Üritust modereerib Jüri Ratas, Keskerakonna omavalitsuskogu esimees

Palume osavõttust teatada hiljemalt 2. novembriks e-posti aadressil alla.poddubnjak@riigikogu.ee

Versioone Julija Tõmošenko märterluse tagamaadest

Kanada ajakirjanik Gwynne Dyer analüüsis oma hiljutises artiklis kolme võimalust, mis võisid sundida Ukraina presidenti Viktor Janukovitšit karmilt käituma Ukraina ekspeaministri Julija Tõmošenko suhtes. Tõmošenko mõisteti seitsmeks aastaks vangi ja peab maksma 1,5 miljardit grivnat (139 miljonit eurot) riigile tekitatud kahju hüvitamiseks.

Eelkõige võisid Janukovitši meetmed Tõmošenko vastu tuleneda Dyeri arvates sellest, et Ukraina president peab kohtu abil vihatud võitlust tolle partei liikmete vastu, kuhu kuulub Tõmošenko. Tõmošenko valitsuskabineti 17 liiget seisavad silmitsi kriminaal-süüdistustega; mõned neist istuvad juba vanglas.

„Võib-olla Janukovitš on lihtsalt poliitiline kaabakas, kes soovib hävitada opositsiooni Ukrainas?“ pakub Dyer.

Sellisel põhjendusel võib Dyeri arvates olla tõepõhi all, sest Tõmošenko kujutab endast Janukovitši jaoks suurt ohtu. Mullustel presidendivalimistel Tõmošenko kaotas Janukovitšile ülinapilt. Ekspeaminister ise leiab, et Ukrainas on praegu tegemist autoritaarse režiimiga ning et poliitiliselt mõjutatud kohtuotsustega viib Janukovitš Ukraina Euroopast kaugele eemale.

Vägikaikavedu Ukraina pärast

„Ukraina eemaldumine Euroopast“ tähendab Dyeri sõnul aga selle riigi lähendamist Venemaale. Euroopa Liidu ja Venemaa vahel on juba pikemat aega käinud vägikaikavedu selle üle, mis suunale peaks Ukraina asuma. Janukovitšit, keda rohkem toetab üldiselt venemeelne Ida-Ukraina, võib selle loogika alusel pidada Moskva-meelseks poliitikuks.

Tõmošenko, kelle toetus-hääled tulevad peamiselt Lääne-Ukrainast, on olnud Euroopa Liidu valik Ukraina liidri kohale. Seega, teise selgituse kohaselt, mida toetab ka Tõmošenko ise, teenib tema pikk vanglakaristus Kremli

huve. Kuid, nagu märgib Dyer, selle selgituse puhul on õhus ka teatud küsitavusi.

Süüdistuse kohaselt rikkus Tõmošenko seadust, kui sõlmis 2009. aastal Venemaaga gaasitarnelepingu (sellele kirjutasid alla Tõmošenko ja Putin), olles liiga helde Venemaa suhtes. See leping lõpetas vaidlused Venemaaga gaasihinna üle, samuti transiiditasude üle, mida Ukraina kogub selle eest, et Vene gaas voolab läände Ukraina kaudu.

„Tõmošenko on tegelikult ju süüdi mõistetud selle eest, et tema oli liiga hea Venemaa vastu,“ märgib Dyer. „Kuidas on seda aga võimalik kokku sobitada väitega, et Tõmošenko vangipanek on Kremli seotud?“ imestab Kanada ajakirjanik. Dyeri sõnul mitte keegi ei usu ametlikku versiooni, et kohus mõistis Tõmošenkole karistuse iseseisvalt ja sõltumatult. Oma käitumisega näib Janukovitš olevat välja vihanud nii Venemaa kui ka Lääne.

„Kas Janukovitši teguviisil võib olla olemas veel kolmaski selgitus? Kas Janukovitši käitumise taga võis peituda hoopis saamatu püüe tõestada, et ta on sõltumatu nii Venemaast kui ka Läänest?“ küsib Dyer.

Kuigi rumaluse osatähtsust poliitikas ei maksa kunagi alahinnata, arvab Dyer, et kolmandat selgitust tuleb pidada

siiski vähetõenäoliseks. „Janukovitš on küll halastamatu ja põikpäine, kuid ta ei ole rumal mees,“ leiab Dyer.

Janukovitši kavalused

„Oletame, et Janukovitš on tõepoolest Moskva poolt mõjutatav ja et tema suurimaks eesmärgiks on integreerida Ukrainat vabakaubandustsooni, mida Venemaa loob koos Valgevene ja Kasahstaniga,“

tegemist Janukovitši jaoks igal juhul kasuliku olukorraga,“ märgib Dyer.

Kui niisugune on tõepoolest olnud Janukovitši strateegia, siis Dyeri sõnul peab Venemaa oma osa välja mängima, protesteerides Tõmošenko kohtuotsuse vastu, mida ta ka juba on teinud. „Kui Ukraina ja Eurooliidu vahelised vabakaubanduskõnelused katkevad, võivad Moskva ja Kiiev

VASTUOLU: Julia Tõmošenko ja tema pooldajate arvates teenib poliitiku pikk vanglakaristus Kremli huve. Vladimir Putiniga 2009. aastal sõlmitud gaasitarneleping, mis oli liiga helde Venemaa suhtes, Tõmošenko ju lõpuks vangi viiski.

kirjutab Dyer. Sel juhul peab Janukovitš mingil moel tõrjuma konkureerivat vabakaubanduslepet Euroopa Liiduga. Kuid Dyeri oletuste kohaselt Janukovitš ise seda teha ei taha, arvestades asjaolu, et vähemalt pool Ukraina elanikkonnast soovib lähedasi suhteid Läänega.

Dyeri hinnangul oleks Janukovitši jaoks ideaalseks lahenduseks meelitada Euroopa Liit mingil moel loobuma vabakaubanduslepe alastest kõnelustest Ukrainaga. Näiteks inimõiguste rikkumise ettekäändel. „Juhul kui Euroopa Liit katkestab Ukrainaga vabakaubanduslepe kõnelused Tõmošenko kohtuprotsessi tõttu, on

teineteist emmata ja ära leppida,“ märgib Dyer. Ning mõne aja möödudes saaks Ukraina kodumaise opositsiooni suurema vastuseisuta juba ühineda Venemaa poolt rajatava vabakaubandustsooniga.

Just seda Dyeri arvates kõige rohkem kardabki Tõmošenko, kes ei soovi, et Euroliit katkestaks vabakaubanduslepe alased kõnelused Ukrainaga tema üle peetava kohtuprotsessi tõttu. „Ukraina tuleb päästa,“ märkis Tõmošenko juba tänava juunis.

Tõlkis ja refereeris Indrek Veiserik

Mida arvab rahvas?

Edgar Savisaare valitsuse (1990–1992) justiitsminister Jüri Raidla tegi ettepaneku (ilmus 14.10 Delfis) panna haldusreform rahvahääletusele, sest vaene ja väike riik ei suuda laialivalguvat omavalitsussüsteemi kinni maksta. Netikommentaatorid avaldasid arvamust, kust võiks riik raha juurde saada.

Maalt ja hobusega:

Eestis tuleks kiirelt kaotada presidendi ametikoht ja emapalk. Juhtijaid ja riigirahakotis sobrajaid on veel, personaal-penskarite näol jne, jne. Kas ikka oli õige jagada rahasid Siberis olnutele kodueestlaste rahakotist? Kui keegi tahab nii kangesti jagada, küsingu rahasid venelaste käest, aga ärgu tirigu neid kopkaid mittemilleski süüdi olevate käest. Või nagu see Tšernobõli jama; paljudele

ikka praegu Eesti plekib armu-tult suuri summasid, aga küsiks jälle: kelle suust see leivatükike ära tiritakse? Ja lõpeb see jama siin Eestis sellega, et need, keda on riik kottinud ja petnud, lihtsalt lahkuvad riigist. Naljakoht, et venkuaegsed võmmid on ka personaalpenskarid oi, oi, oi...

tõepoolest:

Vaja on riigi pidamist muuta, kuid kohalikud omavalitsused on vaid üks probleem. Ka riigi

tasandil on vaja koomale tõmmata, näiteks presidendi kantseleis 62 töötajat, õiguskantsleri kantseleis 48 töötajat jne. Need on Eesti tingimustes töötajate arvu poolest juba suurete võrded, kuid mis on nende kasutegur või millega üldse nendes kümned inimesed oma 8-tunniseid tööpäevi päevast päeva sisustavad. Samuti 619 töötajaga hiigelettevõtte nimega Välisministeerium. Tundub, et nendes asutustes põhiline aur läheb oma eksistentsi õigustavate tegevuste leiuutamisele, õigemini, tegevuse imiteerimisele.

Samas on nad ka suured tööandjad sadadele ja isegi

tuhandetele haritud, kuid tarbetuid erialasid omandanud inimestele elik tegemist on suures osas sotsiaalsete töökohtadega. Siit jõuame juba haridusreformi juurde jne. Ühiskond on tervik ja kõik on omavahel seotud ja õhku vöngutama jäämegi, sest reformid puudutaksid otseselt paljude mõjukate huvigruppide, alates omavalitsusjuhtidest, riigiasutuste kõikvõimalikest juhtidest, kõrgkoolide õppejõududest jne jne, igapäevast toimetulekut.

Kn

TALLINNA TV

31. oktoober - 6. november

ESMASPÄEV, 31.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Terve tervis*
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Mina, europlane, 3*
10:45 Korvpallistuudio
11:00 Korvpall. BC*
12:45 Tallinn, olen kuulus! **
14:30 Tallinn liigub.
XII ülemaailmne tervise-olümpiaad, 1. osa*
15:00 Arn: Templirüütel*
17:10 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Elu peeglis*
18:30 TeTeVeke
19:00 Dokumentaalfilm.
Hiiepuu vägi

19:30 Tartu uudised
20:00 Pealinnapilt
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinlase tarbeks*
21:30 Jutud folgiklubis
22:00 Jane Austeni tõrjutud tunded
00:00 KAVA
00:05 Tartu uudised*
00:35 Pealinnapilt*
01:05 TÄNA*
01:35 Jutud folgiklubis*
02:05 Jane Austeni tõrjutud tunded*
04:05 InfoTV

TEISPÄEV, 01.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Dokumentaalfilm.
Hiiepuu vägi*
10:00 Tartu uudised*
10:30 Pealinnapilt*
11:00 Tallinlase tarbeks*
11:30 Jutud folgiklubis*
12:00 Tallinn liigub*
12:30 Jane Austeni tõrjutud tunded*
14:30 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Linna aed*
18:30 TeTeVeke
18:40 Jäljed*
19:10 Luubi all
19:30 Mõtlemes taas
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Helsinki - Tallinn
21:30 Spordisõbrad
22:00 Amatöör
23:15 KAVA
23:20 Luubi all*
23:40 Mõtlemes taas*
00:40 TÄNA*
01:10 Helsinki - Tallinn*
01:40 Spordisõbrad*
02:10 Amatöör*
03:25 InfoTV

KOLMAPÄEV, 02.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:10 Luubi all*
09:30 Mõtlemes taas*
10:30 Helsinki - Tallinn*
11:00 Spordisõbrad*
11:30 Etnos*
12:00 OTSE:
LV pressikonverents
Amatöör*
12:30 InfoTV
13:45 KAVA
18:00 LV pressikonverents*
18:30 TeTeVeke
19:00 Pealinna Pead
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Estica.
Hansa kaupmehe maja
Elu peeglis
22:00 Cash
23:25 KAVA
23:30 LV pressikonverents*
00:00 Pealinna Pead*
01:00 Kultuurimeeter*
01:30 TÄNA*
02:00 Estica*
02:30 Elu peeglis*
03:00 Cash (Cash, *
04:25 InfoTV

NELJAPÄEV, 03.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 LV pressikonverents*
10:00 Pealinna Pead*
11:00 Kultuurimeeter*
11:30 Estica. Hansa kaupmehe maja*
12:00 Elu peeglis*
12:30 Cash*
15:55 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Pealinnapilt*
18:30 TeTeVeke

19:00 Spordisõbrad*
19:30 REC
20:00 KodanikuTV.
Südamelt ära
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Hingelt tugevad
21:30 Meistrite linn
22:00 Mull
23:15 KAVA
23:20 REC*
23:50 KodanikuTV.
Südamelt ära*
00:20 TÄNA*
00:50 Meistrite linn*
01:20 Mull*
02:35 InfoTV

REEDE, 04.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 REC*
10:00 KodanikuTV. Südamelt ära*
10:30 Hingelt tugevad*
11:00 Meistrite linn*
11:30 Maatriks*
12:00 Mull*
13:15 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Helsinki - Tallinn*
18:30 TeTeVeke
18:40 Dokumentaalfilm.
Kahekõne veega
19:30 Ajaga sammu
20:00 Kultuuritehas
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinn, olen kuulus!
21:30 Kimp on käes
22:00 Hindamatu
23:40 KAVA
23:45 Ajaga sammu*
00:15 Kultuuritehas*
00:45 TÄNA*
01:15 Tallinn, olen kuulus! *
01:45 Kimp on käes*
02:15 Hindamatu*
03:55 InfoTV

LAUPÄEV, 05.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Koos parima sõbraga
09:50 Ajaga sammu*
10:20 Kultuurimeeter*
10:50 Kimp on käes*
11:20 REC*
11:50 Luubi all*
12:10 Tallinn, olen kuulus! *
12:40 Mõtlemes taas*
13:40 Hindamatu*
15:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke
18:30 Estica*
19:00 Kutseharidus Tallinnas,
Tallinn liigub
20:00 Sini-valge lipu all
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 KodanikuTV. Südamelt ära*
21:20 Ookeanimaailm
22:40 Isamaa ilu hoieldes. Alo Mattiisen 50
00:10 KAVA
00:15 Kutseharidus Tallinnas*
00:45 Tallinn liigub*
01:15 Sini-valge lipu all*
01:45 TÄNA*
02:05 Ookeanimaailm *
03:25 Isamaa ilu hoieldes. Alo Mattiisen 50*
04:55 InfoTV

PÜHAPÄEV, 06.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Aleksei Turovski lood
10:00 Kultuuritehas*
10:30 Terve tervis
11:00 Linna aed
11:30 Tallinlase tarbeks
12:00 Suured helid
13:05 Suured helid.
13:15 Tallinn liigub*
13:45 Koos parima sõbraga*
14:05 Ookeanimaailm
15:25 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke
18:15 TNTV
18:45 Tallinn, olen kuulus!
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Mina, europlane
21:05 Terve tervis*
21:35 Kadunud hingede saar
23:20 KAVA
23:25 Tallinn, olen kuulus! *
01:10 TÄNA*
01:30 Kadunud hingede saar *
03:15 InfoTV

Nädala juubilar FJODOR DOSTOJEVSKI 190

Kogemus tõestab, et Fjodor Dostojevski on osutunud kõigi aegade kirjanikuks. Neid oli olnud ennagi ja küllap tuleb veel, kuid temasuguseid üldtunnustatud geeniusi pole palju.

Dostojevski sündimispäeval näitas kalender 30. oktoobrit 1821. Perekonnanimi Dostojevski tuleneb Valgevene Dostojevo külast. Geniaalne kirjanik pärines põlisadlast. Ta isa oli ametilt armeedoktor, hingelt aga kindral, kelle tahtmisele pidid kõik kodakondsed alluma. Õnneks oli Fjodori ema südamekandja ja soe inimene, kes poja arengule palju kaasa aitas. Kahjuks ema suri, kui poeg oli 15-aastane. Et agressiivsest isast kaugemale hoida, süvenes Fjodor lugemisse. Ta lemmikautoreiks olid Gogol, Hoffmann ja Balzac, mis tõendab head maitset ja laia huviparoraami.

Tulevase kirjaniku isa tapsid ta oma pärisorjad ning asjatundjate arvates oli kirjaniku langetõbisus põhjustatud ta kompleksidest ja süütundest, kuna poeg olevat aastaid oma isa surma soovinud. Oidipuse teemat kohtab Dostojevski teostes ju sageli. Isa tahte kohaselt õppis poeg Peterburis inseneriks, kuid tegelema hakkas hoopis südameelähdese kirjandusega. Esimene trükivalgust näinud teos oli Balzaci „Eugenie Grandet“ tõlge, mis ilmus

Peterburis 1844. aastal. Kaks aastat hiljem ilmus debüütromaan „Vaesed inimesed“. Teost kiitis taevani kuulus kriitik Vissarion Belinski, kes kuulutas, et sündinud on Gogoli mantlipärija.

Peagi Belinski pettus Dostojevski ning tegi maha kirjaniku järgmisi teoseid, mis loomulikult tõi kaasa nende suhete katkemise. Väga andekale Belinskile jäi lõpuni mõistematuks Dostojevski geenius, kuid seda on ju ennagi ja hiljem juhtunud, et kriitikud vahel eksivad. Aeg ja lugejad aga mitte kunagi.

Neil aegadel, täpsemalt aastast 1843, käis Dostojevski kolmel korral Tallinnas, kus vanalinna Uues tänavas teenis tollases Insenerikomandos ta vend Mihhail. Kirjanik puhkas ja ravis ennast ka Tallinna tervisevetel. Dostojevski lähenes Mihhail Petraševski ringile, kus mõisteti kirjaniku püüdlusi romantismi, ennekõike aga psühholoogi suunas. Kirjandusmaailmale kahjuks oli Petraševski ka revolutsionäär, ning see tõi kaasa Dostojevski vahistamise, kohtuprotsessi poliitilise kihutustöö pärast ning koguni surmamõistva kohtuotsuse, mis küll asendati eluaegse sunnitöö ja sõjaväeteenistusega, mis tollal tegi kahjuks küll üsna sama välja.

Muide, armuandmine kuulutati välja alles pärast alandava mahalaskmistseremoonia täitmist – ära jäi ainult käsklus „Tuld!“ ja traagiline finaali. Vanglas tohtisid kinnipeetud lugeda vaid üht raamatut ja selleks oli Uus Testament. Dostojevski luges seda süvenenult ja südamega ning väljus trellide tagant täiesti uue inimesena.

Nüüdsest oli kirjanik veendunud, et ühiskonda saab parandada üksnes vaimset ideaali väärtustava rahvalik-kristliku kultuuri loomisega. Üllatavalt

asus Dostojevski eitama keskkonna osa inimese kujunemises, kuigi ta oli ise suuresti oma keskkonnast mõjutatud – ka siis, kui tahtis sellest keskkonnast kõrgemale tõusta, vähemalt sellest erineda. Kokku vintusutati geenius Venemaa avaruste kolgastes kümme aastat. Tagasi pealinna jõudis ta alles 1859. aastal ning asus välja andma ajakirju. Nii „Vremja“ kui ka „Ephoha“ on Venemaa kultuuriloos auväärsel kohal. Oma vangla- ja asumisaastaid kirjeldas Dostojevski romaanis

„Märkmed surnud majast“. Juba pelgalt pealkirjast võib välja lugeda, millest jutustab romaan „Alandatud ja solvatud“. Kuuekümnendate algus oli kirjaniku elus süngel periood: tema ajakirjad suleti, surid naine ja vend, ta ise unustas kõik oma kristlikud põhimõtted ning vajus hasartmängude põrgusse. Suuresti on Fjodor Dostojevski kuulsaim romaan „Kuritöö ja karistus“ kirjaniku hingepeegel.

Meeletu vastuolu teooria ja elupraktika vahel viivad hukatusse Raskolnikovi, mis ju tõlkes tähendab lahkulööjat. Loomulikult on selles geniaalses teoses palju muudki, mistõttu Dostojevskit peetakse üksmeelselt kõigi aegade üheks suuremaks kirjanikuks. Kuid geeniusetöö jätkus.

Aastal 1867 põgenes Dostojevski oma lugematute võlausaldajate eest Euroopasse. Neil majanduslikult rasketel aastatel valmis tippromaan „Idioot“, mida oleval inspireerinud Hans Holbeini maal „Ristilt maha võetud Kristus“. Trükivalmis sai ka enesehävituslik-nihilistlik romaan „Sortsid“, mille tegevustik pidi kirjaniku algidee kohaselt toimuma Tallinnas. Muide, jutustuse „Teisik“ tüübitikus pidavat leiduma mitugi kirjaniku Tallinnareisidelt tuttavat.

Dostojevski pöördus tagasi sünnimaale 1871. aastal ja asus peatoimetama üldiselt reaktiooniliseks peetud ajakirja „Kodanik“, milles ilmus talt mitu suurepärast lühiteost. Ennekõike aga omaette kuukirjana välja antud „Kirjaniku päevik“, milles analüüsis ja mõtestas kaasajast Venemaa eluolu ning selle parandamise võimalusi.

1880. aastal ilmus kirjaniku viimne suurteos „Vennad Karamazovid“, millest pidi saama mitmest romaanist koosneva sarja esimene osa. Paraku Dostojevski suri kurguveerjooksu tagajärjel vaid mõni kuu peale suurromaanil ilmumist – 28. jaanuaril 1881 oma kodus Peterburis, kus täna asub tema memoriaalmuuseum.

Fjodor Dostojevski loomingut läbivatest peamistest teemaliinidest on tähelepanuväärsem tema nägemus ja mure inimese, jumala ning ka iseenda tunnetuse ebaadekvaatsuse pärast. Vaatamata kõigele ja kõigile armastas, otse jumaldas inim eksistentsi pahupoolest nii põhjalikult ja halastamatult kujutanud kirjanik elu. Dostojevski looming on mõjutanud (ning teeb seda täna ja homme) tuhandeid kirjanikke. Neist üks andekamaid on seni olnud Franz Kafka.

Enn Eesmaa

Mart Ummelase meediakommentaari

10 aastat tagasi

2

Toimetusest: Kesknädal asus 21. septembri 2011 numbrist avaldama rubriigis „10 aastat tagasi“ staažika ajakirjaniku Mart Ummelase valitud meediakommentaare. Jätkame alustatud. Meenutame, et Ummelas taandati meediakommentaatori kohalt 2008. aastal ja pärast seda on Rahvusringhäälingu (varasem nimetus Eesti Raadio) meediakommentaari kui žanri paljude kuulajate hinnangul oma teravuse ja päevakajalisuse kaotanud.

23. märts 2001

Täna kõneleme kõmu- ehk kollasest ajakirjandusest, mis tasapisi, kuid järjekindlalt vallutab meie ajakirjanduses üha uusi ja uusi alasid. Oieti tahaksin täna üsna metoodiliselt ette võtta selle väite tõestamise, et meie trükiajakirjandus muutub järk-järgult üha kollasemaks, bulvariseerub.

Mõtte selle analüüsi sooritamiseks andis nädalavahetuse SL Õhtuleht, mis näitlikustab juba üsna puhtal kujul tüüpilise kollase kõmulehe malli. Teatavasti on SL Õhtuleht kujunenud kahe üsna erilise ajalehe ja toimetustilosoofia kokkusulatamise teel. Tüüpilise linnalehena oli Õhtuleht juba enne ühinemist vormiliselt valmis kujunema ka väljaspool pealinna elavale masslugejale orienteeritud tabloidiks. Sõnumileht soovust otsis oma lugejaid teatavast sotsiaalsest kihtidest, kellel on

viimasel kümnel aastal olnud raskem juurdepääs ühiskondliku rikkuse ümberjagamisele ning kes pole saanud oma sõna sekka öelda Eesti riigi strateegiliste otsuste langetamisel. Seda elanikkonnakihti vaevab tõsine kibestumistunne, mis leidis Sõnumilehes vastukaja, aga ka ekspluateerimist. Sõnumileht oli viimane selgelt sotsiaalkriitiline ajaleht Eestis.

Moodustunud SL Õhtuleht on ühendanud metropoli keske ärilise edukuse idee Sõnumilehe skandaalivalmidusega, paraku on kontsenter nihkunud luusereilt noortele ja ilusatele, Eesti ühiskonnas umbes 0,3% moodustava edukate klassi elu jälgimisele ning ülejäänute piilumiskire rahuldamisele. Laupäevane SL Õhtuleht on musternäide. Esiküljelooks on tötatud populaarseid seebiseriaalide produktendit isaduse tuvastamine, mis on otsekui ise seebiseriaalidest välja astunud lugu.

Ilmselt mõnulevad seda lugedes nii Toomas Kirss kui tema firma, sest taoline skandaal vaid lisab tema toodetud sarjade vaatajakonda. Inimlik mure ja elulised probleemid jäävad tahaplaanile, sest ega's isaduse tuvastamine nüüd lahenda leukeemiat põdeva väidetava lapseema enda saatust. Ka ülejäänud esikaane-uudised ei jäta kahtlust ajalehe lähene mistasandist: Narva ärimees ähvardab avaliku enesetapuga, Kuuse-taht lubab maikuus suve, Urmas Sisask on taevasse pööraselt armunud, pantvangidraama lõppes kolme inimese surmaga ja millest ei tohi mehega rääkida?

Tähtis pole siinkohal mitte niivõrd teemavalik, milleks on eranditeta surm, seks ja ebateadused, vaid lähenemise nurga valik, ja seda pealispinna nähtumuse, mitte olemuse kaudu. Tähtis on enesetapp ja pantvangi surm, mitte need sotsiaalsed põhjused, mis selleni võivad viia. Ebateaduste propageerimisel aga ignoreeritakse ilma igasuguse põhjenduse kogu aastatuhandete pikkust teadusliku maailma vaate kogemust. See on tüüpiline kollase ajakirja lähene misviis, mis, selle asemel, et elu kui sellist analüüsida, loob kimääre, pseudolegende ja libakangelasi, millega lugejate peades asendab reaalsusetaju illusoorse maailma probleemidega.

Ummelas

Vaadeldes kahte tänast nn soliidset päevalehte, võib eriti Eesti Päevalehe puhul näha samasuguse lähenemisviisi prevaleerimist. Mõlemas lehes peaudiseks tötatud avamerejahi Lennuk tagasipöördumine kodusadamasse saab Eesti Päevalehes pealkirja: *Ilm väntsutas Lennukit hilinema koduste rüppe*. Taas mängitakse pseudoinimlähedusega, mitte sooritatud teo objektiivsete parameetrite hindamisega, vaid *human interest* aspektidega: väidetava viimase etapi ohtlikkuse üledramatiseerimisega ning läge võitu perekonnaidüllil eksponeerimisega. Vabanduseks ehk küll vaid laupäevane tõsine infopakett, kuid see pole antud käsitluse teema. Ajalehe kui terviku kollasus aga hakkab kohe silma, kui hakata

lugema mitte esiküljelt, vaid tagaküljelt. Lennuki saabumise samasse tähtsus kategooriasse (on ju nii esi- kui tagakülje reklaamihind enam-vähem võrdne) on paigutatud ülevaade Tallinnas toimunud striiptiisantsijataride võistlusest kahemõttelise pealkirja all *Striptiisitarid pistid rinda*. Huvitaval kombel on selle artikli lähenemisviis Lennuki loole suisa vastupidine: kui seal tehti panus nii-öelda pehmele faktidele, siis striiptiisvõistlust on edastatud uudisajakirjaniku laadis ohtrate faktidega võrtsitatult. Ka see on kõmuajakirjanduse üks iseloomulikke jooni, et sisutühje meelelahutusmulle tähtsustatakse neist tohutult ohtralt ebaolulist infot edastades, seda võiks nimetada ka edetabeli-fenomeniks, mis eriti torkab silma popmuusika edetabelite puhul.

Eesti Päevalehe põhiloo käsitlatakse ametniku-palkadele lisanduvaid soodustusi, kuid taas on lähene misnurk tüüpiline tabloidile – ohter info ühe või teise ametimehe tulude kohta ei sisalda mingit analüüsi tema tegevuse efektiivsuse kohta, jättes mulje, nagu olekski rahanumber mingi objektiivne iseloomustaja. Kuna kummardatakse mammonat, mitte aga humanistlikke väärtusi, siis ei näidata ega kritiseerita selles lehes loomulikult

ka maailmavaadet, mis niisugust tulude varjamist tegelikult mahitab, kodanike ebavõrdsuse ülistamist korporatiivsel alusel. Ka näiteks lastepornograafiat käsitleval lool puudub iga sugune sotsiaalne mõde, ja vägisi jääb mulje, et kogu sisutu ja vana faktimaterjaliga manipuleeriva loo sisesevõtmise ainsaks põhjuseks oli vaid lehenumbri läbimüügi suurendamine. Mis ongi tegelikult kõmuajakirjanduse väljaandmise ainus eesmärk.

Postimehe puhul pole kolletumine nii selgelt märgatav, rohkem tõuseb selle suhtumine esile ehk seoses selle tohutu mahuga, mis on antud varjatud reklaamile ehk autolehekülgedele: 6 lehekülge 28-st, samal ajal kui arvamuskülg on vaid kaks. Teine ilmne kolletumise tunnismärk on kultuuriküljel esikohale tötatud keskpärase inglise popartisti külaskäik, mille kõrval Viiralti preemia andmine Avo Keerendile ja Jaan Ruusi valimine Cannes'i festivali žüriisse jäävad selgelt statistirolli. Õnneks ei ole Postimehe lähene mis veel nii selgelt äratuntav ladina-ameerika seebilõhn, nagu paikub vastu SL Õhtulehte ja üha rohkem ka Eesti Päevalehte avades.